

VÝŠ A VÝŠE

Roman V. Lužické.

Při čaji.

Společnost zasedala právě k čaji, když Hrdina ku svým hostům se vrátil. Jídla byla prostorná, stůl o šesti oknech, a rodina jí měla také za početný pokoj, kde se scházela.

Uprostřed stál dlouhý stůl, kolem něhož se rozestaveny jako k nějakému zasedání. V rozlehlejší pokojce umístěny byly pohovky a malé lenočky, stolký a alby a krásnými knihami, rytinami a p. mezi okny zredala a koše s květinami. Po obou stranách oken stály téměř malé hájky keřů zelených, kolem nichž kvetoucí bazalky, tulipány, konvalinky a jiné dítka jara oživovaly skupen a naplňovaly lidověchem svým prostornou komnatu.

Hrdina jako vždy usmívavý, blahosklonný, byl prosulým svou pohostinností a dvorností v úloze domácího pána. Staral se o své hosti, nabízel, podával, nikoho nevyznamenával a všechny přece uspokojil.

Po čaji roztřípala se společnost mimovolně v užší, vlastně nejúžší skupinky, že tvořili vždy dva a dva jedny. Paní domácí zapřela hovor s panem farárem, který byl u ní v největší vážnosti. Hovor jejich otáčel se kol nynějšeho hnutí žen, a oba souhlasili, že by bylo velice nutno, aby rozhodnutí kruhy snažily se přivést je na míru náboženskou.

„Naše ženy vybočí-li, vybočí úplně,“ pravila paní Hrdinová. „To je to zlé. Neměla bych nic proti tomu, že si zavádí všelike novoty, čase mi vystrádní, že zavádí s muži, jen kdyby při tom nezapomněly na Boha. Svoboda nesmí se nikdy zakládati na nevěře a žena musí věřit, doufat a milovat. Naše pokolení žene se rádo za modou. Že je modou opíjet se po mužích, mluvit o samostatnosti, o emancipaci, hraji si všechny naše paní a dívky na vyšší úroveň, ale vzdalují se tím od názorů všeobecných a od věkův uznávaných. Naše české paní bývaly vždy pečlivými matkami, dobrými hospodynkami a žárliivými strážkyněmi blahobytu rodinného. Nyní pro tak zvané vyšší účely zapomínají na domácí práci, na rodinu; činnost jejich nemá základu zbožného a odlučuje je od poznání víry oživující. Dítě jejich také nikdy nebudou mít blahodějnou rozkvetu a požehnaní, nebo eokoliv se koná pouze pro lidi, je mětko vystaveno. Naše ženy chtějí výše, ale klesají níže.“

Pan farář ztrápeně kýval hlavou a pravědčoval milostivě paní.

„Bohužel,“ přejal nyní řeč, — „rád bych měl pravdu, milostivá paní. Zbožná mysl velice se trápí u našich paní a dívek; avšak kam jen chtějí! Nazývají to pokroky, spějí pryč k vyšším. Bláhově! Ducha, mysl a srdce k Bohu pozvedejte, pak se vyšínete nevyšší. Bohudíky, že o naše město zlá tato nemoc ještě tou měrou nezavádila, aby byla ztroskotala základův bohabojnosti. Jest mi to oblažující vědomost, že mám ve svém okrese farářů více dobrých oveček, které bohu nedají, chrám Páně navštěvují i podporují četnými milodary. Jaké potěšení mi připravily v posledních dobách. Složitě se dobrovolně, z popudu vlastního, a daly obnovití sochu sv. Václava za městem na silnici ke Dřenicům. Po vedu k ní asi za čtrnáct dní slavně procesí, a smůli-li prositi milostivou paní.“

„Prosím, věleďostojný pane, s radostí. Přijedu i s dekou.“

„Jaký to bude povznášející příklad pro naše paní a dívky,“ zvolal farář a v zaušení byl málem polhlil milostivou paní ruku. „Vznešné dámy by měly kráčet vdy v čele,“ pokračoval, když se poněkud opět vpanoval za svého náboženského vzrůtu, „avšak bohužel, narušivost mnohých, houba po oblécech skvělých a po krásné těle níž v šedek všeho snažení. Tyto ženy, ne ženy, lenky, omičky nastrojené, stříkají, jsou těžkým závažím, které zdržuje naše od činného a národ náš odstupuje o mnoho hodovníky. Pansta nebca

stihne jednou tyto hršné Majdaleny, jedové hadice, jež neznačí vyšších účelů života a nepovznášejí nikdy své mysli k Bohu, k modlitbě.“

Farář mluvil kazatelským tónem, rozhorleně, a při tom se díval nápadně na Irmu.

Irma si pana faráře nevšímala a slov jeho neposlouchala. Byla by se jim bez toho jen usmála a odvětila třeba: „Ó, že bych nehrěšila, kdybych k vaší důstojnosti očí svých pozvedla!“

Irma byla k tomu dosti satyriky trpká a moci své si vědoma. Paní Hrdinová kývala k tomu hlavou, která se však nyní náhle sklonila na prsa. Kol jejích rtů přelétl jen úsměv trpký a oči vyhledaly si bod tčehy a naděje, deouršku Bělu. Nikdo by byl nepoznal na tváři její ve zbožném nadšení se zářící, nejmak než jako by gloriola svatosti už kolem hlavy její se ovíjela, jaká bouře v prsou jejích vlnla. Paní Hrdinová měla výraz obličejové svého plně v moci a předčila v umění tomto, ženám a diplomatům společném, i svého manžela, který si nemálo na tom zakládal.

„Kterak vám děkovati, milostivá paní,“ ukončil kněz. „To celé město potěší a pohne. Já zase přivedu své ovečky v den pouťi Mirovské do kapličky sv. Anny ve slavném procesí.“

Co takto oba nábožní hovor svůj rozprávali, bavila se Irma s doktorem.

Náhodou taktéž probírali snahy emancipační velmi živě, zvláště Irma byla v ohni a zapomínala už beznála, čemuž se byla naučila za první kroky svého života, aby přišli nahlas nemluvil a nedala se uchvátiti přednětem hovorů. Nebyla už více aristokraticky chladná a klidná, ale velmi po měšťansku rozohněna.

„Mužové jsou k nám nespravedliví,“ volala Irma. „Jak, my ženy že nedovedeme se povznést k vyšším? A proč, učený pane? Muž a žena jsou bytosti sounoře a stojí na jednom a téže stupni, mají téže práva, tytéž cíle, — proč by žena neměla dostihnouti muže?“

„Neupírám ženám vzletu; tvrdím jen, že nedostihly ještě oně výše, aby mohly s muži závoditi. Za jedno neznají opravdivosti a nemají vytrvalosti. Mohly by více prospěti národu, kdyby znaly nejen svá práva, ale také svoje povinnosti. Evropa může od žen očekávati mnoho, ale nesmí očekávati ničeho od lenky, které neznají vyšších smah, než líčení těla svého a jediné touhy; zalíbí se muži, vylouditi lásku ze srdce jeho, upoutati jej jako roba k vítěznému vozu svému, čím v něm umrtví, vyšší snahy udusiti. Zádám od žen více, než obvyčejné zevní úspěchy. Žena má muže povznášeti; ona jest poesie života, dobrý genius lidstva, je-li ženou pravou; jinak je démonem společnosti a prosou nejhnusnější.“

„Samé ideály, pane doktore! Žena je člověk jako muž, má tytéž slabosti, žádosti, touhy, sny. Vezměte jí, co na ní lidského, přeměňte její krev, obrňte její smysly, pak teprve užití ideál svůj v ženě pozemské. Avšak potom nenáženete v něm více ženy z masa a krve, jež nudná a suchopárný život váš oživí, ale duchovo postavu, která vám vzletne k výši v éteru ether nebeský a vy roztoženě za ní pohlížeti budete, volající: 'Kde jsi, ženo? Proč jsi mne opustila?' Svět je obyden lidu, a ne postavami vdušanými.“

„Vím to lépe, než kdo jiný, milostivá paní, jenž v lékařském povolání vkráčí do přibytku chulvých i baháňů. Časem je mi až úsko na zemi a hrozím se člověka, setkám-li se s tulika skutečným lidem z masa a krve; činem zase oslzní radostí, uvidím-li, že na zemi bloudí také dobří duchovo. Přiznám se, že většinou nabíám jich mezi ženami. Arel, ženy přirozeně mají vyšší vanět a lidské valit, nebo žena je cit, láska, muž pak rozum.“

„Nuže,“ usmála se Irma svůdně a přerušila řeč Sezimova. — „sám pravíte, že je žena láska, a

řece zatracujete, když se chce líbiti, lásku vzbuditi, muže okouzlit, upoutati.“

„Mluvě o lásce, milostivá paní, nemám tím na mysli lásku, jež se zakládá na lepě nože, slibné květy, jasných očíh a krásných tváří, ale lásku, která je ženě etnosti a náboženstvím.“

Udivené pohlédla Irma na doktora. V očí jejích zračila se patrná nesház o slovo, neboť krasavice tomuto výkladu lásky nerozuměla. Irma nerada však týrala mozek svůj přemýšlením a proto raději rozvěřila vějíř, zahrula jím proti obličej, rozpálenému hovorem, ukryvši tímto dvojitý pohyb jeho: upřímné zívnutí a zaslíbení bleskové oči svých, kterým zamířila přímo k domácímu hostiteli.

Zůstavila jej v hovor s hlavou obce Vrbické, pohrouživši se v lehkou zábavu s doktorem Sezimem, zajímavým, ale nepřístupným mužem. Hovor zabíhající nyní za hranice obvyčejného tónu konverzačního Irmu však nudil, a proto obracely se zraky její jako ku spasnému běhu k Hrdinovi, se kterým se to hovoří lépe a hravě o nicem a nic, kdežto Sezim se svou vážností člověka darmo zaplétá.

Pohléd na Hrdinu nepřivedl krasavici na míru dobrou. Takto neznała ho ještě. Seděl jako před tím, než se zabrala v hovor se Sezimem, proti purkmistrovi, ale zíral před sebe do prázdna. Pan Malý držel se sklenice s vínem a při tom neustával vychloubati se činností svou rozvojem a zvelebováním města Vrbice; Hrdina však neposlouchal a neslyšel. Zíral do prázdna, na obličej jeho uhostil se zármutek, ano strach a výraz Irme nepochopitelný, ale děsivý.

Irma stála obličej jako děcko svěhlavé, neněnil-li se mu po vůli. Jak, on zírá do prázdna, kdy by mohl zadívat se v krásné oči její? Jíž od prvního vkročení jeho do jídelny pozorovala na něm změnu. Bylť roztržit a zamyslen, úsměv jeho nucený, hlas dušený, a co nejvíce bylo s podivním, neměl pro krasavici žádného lichotivého slova, žádné zvláštní pozornosti. Chtěla ztrestati smúle nepřízní svou a zajala Sezimem. A on, na místě co by měl hleděti v onu stranu, kde ona sedí a hovoří se Sezimem, zírá do prázdna. Co v tom prázdnu vidí? To právě Irmu popouzelo a choť jeho děsilo.

Hrdina viděl v tom prázdnu mnoho. Celý luzný svět mládí, štěstí a poesie před ním se vznášel v obrazech čarokrásných. Zřel před sebou dobu nejkrásnější, kdy čarodějka života, láska k ženě, uchvátíla ho a řekla mu: „miluj a blažen budeš!“

Miloval a blažen byl, blažen byl jedinkrát a naposledy, poněvadž miloval opravdově. Pak už jen žádal, sebe zadával, rozkošim se podíval. Kol zraků jeho duševních táhly ty upomínky krásné, v usích jeho zavzuřovaly ony písně svatého citu, které opěvovaly lásku první, ale s upomínkami nevěhával mír v duši muže za veřejnou slávou se honícího. Víceko bylo pouze hrou šotka do vádivého, který v pozadí obrazu krásného ukazoval mu brol, bledou postavu a dále pak výsměch shromážděného lidu. Hrdinovo srdce otvíralo se citům nečným, ale rozum je zatlačoval, a rozum byl králem jeho. Rozum kázal mu, že musí přemoci sebe sama, prve než chce překonat všechny. A to znamenatí muž setřásal se se by upomínky, přejel rukou čelo, aby zapudil obrazy, a jako by se chtěl pohlédem na světskou ženu úplně probudit se sna čarovného, obrátil oči k Irně. Setkal se s udiveným pohledem jejím, který v hlubinu duše jeho se pohružoval a s rozehvířením obličejem, který živým koloritem svým tě ošně uchvacoval.

Hrdina sebou trhl a rychle zaplášl s čela poslední obmuru.

„Ta by mne pohlédla,“ pravil si.

„Milostivá paní je v ohni,“ usmál se Hrdina, přiblíživ se dvorně ku krasavici v povinnosti i v právu hostitele domácího. Pan purkmistr našel si zatím novou skleničku vína a sklonil na prsa těžkou hlavu.

„Že se vede dojísta nějaký spor,“ usmál se Hrdina. „Smůli-li být rozsudčím?“

„Posuďte!“ zvolala Irma živě. „Doktor Sezim upírá ženám vyšší. Jsme přý lehké hříčky, kte

ré plují sice po vřehu, ale výše nedostoupí.“

„Raďte odpustiti, milostivá paní,“ přejal Sezim řeč, „že se osměluji vyvracet slova Vašnostinova. Raďte dávatí jiný výklad řeči mé. Jsa lékařem a soudným pozorovatelem života, vím lépe než kdo jiný, jaké výše žena dostoupiti může. Tato výše, kterou ženám vykázala příroda, jest nejvyšším bodem lidské etičnosti, výše, kde žena panuje, muž pak v úctě se jí kofí.“

„A tato výše se nazývá v obvyčejném životě...“ usmála se Irma koketně.

„Mateřství, milostivá paní,“ pravil Sezim vážně.

„Ach!“ zvolala Irma uraženým byltě se právě zahleděl na dívčinou tvář. „To bylo lékařské.“

Tónem a obrátíla se od něho, vltaje si při tom vějířem v rozehvěvě. Krasavice okresu očekávala jiný výklad výše a vlády ženiny.

„Dámy jsou korunami lidstva, jsou už samy sebou na dosti velké výši a netřeba jim ani stoupati, ani za jakýmkoliv bodem lidské etičnosti se pachtíti,“ pravil Hrdina. „Marň, ano muž ne důstojný jest takový spor s dámkou... Ženy jsou královnami světa a my jich dvořeniny oddanými. Ráčila milostivá paní už diviti se našim azalkám? Jsou to keře krásy háječné. Mají více květů než listů. Prosím za vaše ráme, milostivá paní. V saloně postavil rámo zahrádník vznešné rozvité růže.“

Za řeči, nečekaje ani svolení, ani zamítání, podal Irně rámeč a již lehkyňka hříčka salonův vznášela po parketách jídelny ke skupení květin, zavěšena v rámeč jeho, jako slunce, nese-li se na mračno.

Sezim usmál se ironicky.

„Ach, ty ženy, ty ženy!“ zamumlal pro sebe, dvtaje se za oběma. „Zavádějí, svádějí, ničí, a žádné, nide žádné, která by byla více než lesklou skořápkou, více než krásnou bublinou. Ó, ženy, ženy, kéž byste znaly lépe poslání své na zemi, jak brzy svět by povzněl se k výši! Kočičky jste krásné, nie více! Jaká to úlisná kočička je paní Levinská, Bělouňka, čistounka, s oboječkem aksanitovým na krku, s očima svítícíma. Smutné to, že se hladiti a ovládati dáme jimi.“

Sezim za této rozmluvy rozhlédl se po jídelně. Paní domácí zabrána byla v hovor s panem farárem; zdálo se, že si nevšímá ničeho, co se kolem ní děje. Sivé oči její nabýly jen lesku zvláštního, hlava její se sklonila unyle k jednomu rameni a žluté tváře zšinaly.

„Jak mám tuto ženu nazvati?“ pravil si Sezim.

Hlava města Vrbice seděla klidně u vína a právě zvedla sklenku proti světu.

„Čas, abychom jeli,“ řekl si mladý doktor. „Pan Malý nebývá v saloněch a nezná míry.“

Od hlavy města Vrbice zalétlo však oko jeho ke skupení květin, kde seděla Běla osamocena, a Sezim náhle na odjezd zapomněl.

Běla vstala od stolu po čaji, když společnost se byla roztřípila a na ni zapomněla. Nehoršila se nikdy, když se tak stalo, ale dnes jí mimořádně smotna nelahodila, ano zármutek rozestřel se po tváři její. Oči její, poslouchajíc rozkazu vůle, upřené zřahly na skupení konvalinek a tulipánů červených, ale přece — su díz báh, jakou čaromocí — nic méně viděly, kterak Irma se baví se Sezimem.

„Já nejsem pranic zábavnou,“ myslila si Běla.

„Jak je spanilá,“ pravil si Sezim. „Prostá jako kvítek polní a přece nedostátitelná. Zdá se, jako by kvítek tento spanilý volal na kolemdoučho: 'nesahej na mne!' Slušelo by se však, abych jí posdravil a s ní promluvil. Přehřálť jsem se bez toho již proti andělu, že jsem celý večer se bavil s paní Levinskou. Sezim, Sezim, i ty tluče ke sluncešnici! Tato dívka je jiná, totéž perla, a no, z ní bude pravá žena? Ach, kdož ví!... V tomto věku jsou všechny anděly. Slibují jako pouhé nerozvítlé, ale nedostojí sílu, obzvláště v těchto kruzích bva jí ženy více mělké než hlubších citův...“

Sezim v myšlénkách jako nevěřící Tomáš zapíral moci Bělinu rávabu, činem však nicméně přiblížil se k dívce a uklonil se jí, pravil:

Pozor! Pozor!

Buďte bedlivými, když opouštíte káru a neobcházíte ji nikdy zadem, dokud jste se dříve nepřesvědčili, že nejedete jiná kára opačným směrem. Nepozornost může snadno býti příčinou vážné nehody. Pomozte nám svým pokáním, zabránit možnému případu neštěstí.

Omaha & Council Bluffs Street R.R. Co.

Grocery obchod

v číste 1242 Jižní 13. ulice
(každému známý Svačičný čtůr)

nyní nově upraven a vesměs čerstvými zásobami všeho druhu grocerie zásobil nový majitel

JOSEF J. SCHNEIDER

Veskeré zásoby jsou zaručeny a budou prodávány za ceny tak nízké jako ve městě. Zboží se dováží a objednávky možno učiniti telefonem. Zavolejte Douglas 1824.

The Secret of a Good Figure

often lies in the braesiers. Hundreds of thousands of women wear the Bien-Jolie Brassiere for the reason that they regard it as necessary as a corset. It supports the bust and back and gives the figure the youthful outline which fashion desires.

BIEN-JOLIE BRASSIERES

are the latest, most serviceable garments imaginable. Only the best of materials are used—for instance, "Wahohn," a flexible boning of great durability—absolutely rustless—permitting laundering without removal.

They come in all styles, and your local Dry Goods dealer will show them to you on request. If he does not carry them, he can easily get them for you by writing to us. Send for an illustrated booklet showing styles that are in high favor.

BENJAMIN & JOHNES
50 Warren Street Newark, N. J.

Zvláště pro český lid.

..THE..

NEBRASKA NATIONAL BANK

preje si během těchto měsíců otevřiti nové účty s 500 Cechy.

Tri a půl procenta vyplácí se pravidelně na úsporové vklady.

Navštivte nás a žádejte vysvětlení ohledně naší červencové nabídky.

1202 Farnam ul., Omaha.

"Staré Spolehlivé"

Metz

Omažské oblíbené pivo

WM. J. SWOBODA, malo-obchodník. Tel. Doug. 222

„Slečna o něčem vážném přemítá...“

Běla se zalekla nenadálého zvu ku hlasu jeho a udiveně pozvedla k němu oči, v nichž milostnost a nevina zářily.

„Dívčí to pouze myšlénky,“ odvětila Běla, prostě a sklopila rychlé zraky před okem jeho proklíkávkým.

Sezim nevěděl, co odvětit; bylť poražen slovy dívčiny.

„Bože, což naleznu slova!“ horšil se sám na sebe. „Jakým jsem před ní nejnappým školákem!“

A Běla si myslila: „Bože, jak jsem nepatrná. Nemů pro mne slova.“

„Slečna jela večer skrze Vrbice,“ začal Sezim za chvíli trapného mlčení.

„Byly jsme ve Dřenicích. Matinka prohlédla úly a správce nás poučoval o včelařství.“

Běla chtěla mermouocí Sezimem upoutati hovorem.

„To sleduť asi nebylo,“ pro hodil doktor.

„Proč? Poesie života o činnosti věčiček jest velice zajímavá.“

(Pokračování.)

DOMY:

1938 Již. 13. ul. 2 domky.
2328-32 Již. 20. ul. obilná obchodní budova.
2308 Již. 11. ul. velký lot a dům.
1403 Již. 14. ul. rohový lot a dům.
713 Hickory ulice, dva domky.
1001 Již. 16. Str., 3-čtvrtinový dům.
1723 So. 12th Str., 1 lot.
2747 So. 13. Str., 3 světa.
3422 So. 13. Str., 4-čtvrtinový dům
1500 Jižní 5 ulice, 3 světa.
2311 Jižní 13. ulice, 3 světa.
Máme jiné domy a mnoho neobyčejných lotů za prodej. Přiklaďte se o ceny a podrobnosti.

BERKA & MUSIL,
202 Bee Bldg. — Tel. Doug. 1007.